

CHRISTOPHER WHYTE

Menekülés nyelvből nyelvbe

Nyelvet váltunk – azonnal változik
a jelentés, makacs fájdalom olvadozik,
külön fagyott részei összeállnak
új formákban, egészen addig
nem tapasztalt, de tán örök idők
óta jelen lévő alakzatokban.

Ha valaki két magas csúcs között
halad, az égen semmi felhő,
észreveszi, hogy változik a táj,
hogyan vándorolnak az árnyék foltjai,
hogyan csillan vízmosságokban a víz,
búvópatakok gyors higanyvize:

egy perce se látta még, és arra gondol,
hogyan minden térkép rossz, vagy hazudik,
mert minden látványt egyetlen, szegényes
képbe tömörít, ez a kép pedig
nem vág egybe semmi olyasmivel,
amit az emberi szem látni képes,

átlátni, átérezni. Pontosan így
közlekedek én a nyelvek között,
amikor fordítok, egymás mellé teszek
két szabálytalan szélű anyagot,
és megpróbálom összeölni,
összehúzni a távolságokat,

szavakat toldani a hasadékba,
türelmesen, óvatosan,
hogyan a textúra szét ne szakadozzon,
el ne málljon az omlékony anyag.
Emlékszem, egyszer valaki egy verset
oroszlól svédre fordított,

és szorongva kérdezte meg a költőt:
nagy baj-e, hogy változott a jelentés
a rímek miatt. A költő azt felelte,
hogyan eredetileg ő is pont azt akarta
mondani, amit most a svéd mond,
csak hogy az ő nyelvén nem lehetett.

Sokan azt hiszik, hogy a költő
a nyelv legmélyén dolgozik,
akár egy kényelmes fészék legalján –
hálója kellős közepén a pók,
ahogy nyálazgatja a szálakat.
De voltaképp sokkal inkább a nyelv

legszélén lebzsel, ott, ahol
mással mosódik össze, másik nyelvvel talán,
éppen olyasmivel, amit az elme
korábban képtelen volt létrehozni,
vagy egyszerűen csak a semmivel,
mint magasépítő, úgy ül a deszkán,

egy homlokzat előtt, fején sisakkal,
nekibőszülten festi a falat,
mögötte tátongó, fagyos üresség,
hátra se mer nézni, bele se gondol,
hátha akkor nem zuhan bele.

Imreh András fordítása

Kárpáti Tamás festménye